

Udskriftsdato: 27. december 2025

KEN nr 9431 af 15/10/1994 (Historisk)

**Ankestyrelsens principafgørelse U-16-94 om erhvervssygdom - hvide fingre
- Morbus Raynaud - vibrationsbetingede lidelser - konkurrerende lidelser -
erstatning - erhvervsevnetab - arbejdsskade - pension**

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 11944-9310638-9316066-9216164-93

Ankestyrelsens principafgørelse U-16-94 om erhvervssygdom - hvide fingre - Morbus Raynaud - vibrationsbetingede lidelser - konkurrerende lidelser - erstatning - erhvervsevnetab - arbejdsskade - pension

Resume:

I sag nr. 1 blev méngraden vurderet til 5%. Der blev lagt vægt på, at anfaldene indtraf af og til, og at de kun omfattede 1 finger.

Erhvervsevnetabet blev vurderet til under 15%. Der blev lagt vægt på, at skadelidte fortsat var i arbejde som jord- og betonarbejder og ikke havde haft indtægtsnedgang på 15% eller derover.

I sag nr. 2 blev méngraden vurderet til 10%. Der blev lagt vægt på, at der var næsten daglige anfald på især venstre hånd samt af og til problemer med 4. finger på højre hånd.

Erhvervsevnetabet blev vurderet til under 15%. Skadelidte havde fået tilkendt mellemste førtidspension overvejende på grund af en ryglidelse.

I sag nr. 3 og 4, der vedrørte samme person, blev méngraden fastsat til 15%. Der blev lagt vægt på, at der var forandringer i hænderne, og at der var udtalt tilbøjelighed til anfald ved udsættelse for kulde.

Erhvervsevnetabet blev fastsat til 25%, da de hvide fingre var delvis årsag til arbejdsophør og overgang til forhøjet almindelig førtidspension.

Kassation:

Principafgørelsen har ikke længere vejledningsværdi

Kassationsdato:

01-06-2009

Love:

Lov om sikring mod følger af arbejdsskade - lov nr. 390 af 20. maj 1992 - § 32 og § 33

Vejledninger:

Arbejdsskadestyrelsens vejledning om vibrationslidelser af december 1992 - pkt. 4

Sagsfremstilling 1:

Sag nr. 1 - j.nr. 11944-93

Sagen drejede sig om erstatning for varigt mén og tab af erhvervsevne til en 41-årig jord- og betonarbejder.

Skadelidte havde fra 1973 til 1983 blandt andet arbejdet med støbning, hvor han havde været udsat for vibrerende værktøj 30-40% af arbejdsdagen.

Fra 1990 havde skadelidte i løbet af en arbejdsuge på ca. 48 timer 2 x 4 - 5 timers kontinuerligt støbearbejde med anvendelse af stavvibratorer.

Skadelidte var fortsat i arbejde som sjakbajs for et støbehold.

Af en speciallægeerklæring fra 1992 fremgik, at skadelidte havde mærket dødhed af højre langfinger ned til basis i forbindelse med kuldeeksponering specielt i vinterhalvåret, når han kastede sne m.v. Generne var forøget i forbindelse med hans seneste arbejde, som foregik ude over vand.

I koldt vejr under 5 grader eller når hænderne blev våde og kolde, kom der dødhed af højre langfinger samt snurren i de tilgrænsende fingre. I forbindelse med genopvarmning kom der kraftige stikkende og prikkende smerter. Generne kom obligatorisk i vinterhalvåret på arbejdspladsen på trods af anvendelse af handsker. Mellem anfaldene ingen følelse af nedsat sensibilitet eller paræstesier i fingrene.

Arbejdsskadestyrelsen fastsatte méngraden til 5% med den begrundelse, at skadelidte af og til havde anfald af hvide fingre, men at anfaldene kun omfattede 1 finger.

Erhvervsevnetabet blev fastsat til under 15%, da lidelsen ikke havde medført en indtægtsnedgang på 15% eller derover.

Afgørelse:

Ankestyrelsen tiltrådte Arbejdsskadestyrelsens afgørelse med den givne begrundelse.

Ved afgørelsen lagde Ankestyrelsen vægt på skadens følger, som de fremgik af de lægelige oplysningerne, herunder speciallægeundersøgelsen i juni 1992, og på oplysninger om skadelidtes arbejdsforhold.

Sagsfremstilling 2:

Sag nr. 2 - j.nr. 10638-93

Sagen drejede sig om mén- og erhvervsevnetaberstatning til en 55-årig murer.

Skadelidte havde bl.a. arbejdet med trykluftbor, vinkelsliber og vibratorer.

Det fremgik af de lægelige oplysninger, at skadelidte gennem de seneste 6-7 år havde haft symptomer på hvide fingre. I hele vinterhalvåret var han generet af hvide fingre, og han havde næsten daglige anfald med døde hvide fingre på især venstre hånd. Han havde også af og til problemer med 4. finger på højre hånd.

Skadelidte havde derudover slidgigtforandringer i lændehvirvelsøjlen, hvilket havde givet så udtalte symptomer, at han havde måttet forlade arbejdsmarkedet og havde fået tilkendt mellemste førtidspension.

Arbejdsskadestyrelsen fastsatte méngraden til 10% med den begrundelse, at skadelidte havde daglige anfald med døde, hvide fingre på især venstre hånd, samt af og til problemer med 4. finger på højre hånd.

Erhvervsevnetabet blev fastsat til under 15% med den begrundelse, at arbejdsophøret skyldtes skadelidtes læderyglidelse.

Afgørelse:

Ankestyrelsen tiltrådte Arbejdsskadestyrelsens afgørelse, hvorefter méngraden var fastsat til 10%, og hvorefter skadelidte ikke var berettiget til erstatning for tab af erhvervsevne.

Med hensyn til mén lagde Ankestyrelsen vægt på, at skadelidte ifølge en arbejdsmedicinsk speciallægeerklæring havde næsten daglige anfald med døde, hvide fingre på især venstre hånd, samt af og til problemer med 4. finger på højre hånd. Efter denne beskrivelse var en méngrad på 10% i overensstemmelse med Arbejdsskadestyrelsens vejledende retningslinjer ved fastsættelse af varigt mén for hvide fingre.

Med hensyn til erhvervsevnetab lagde Ankestyrelsen vægt på, at skadelidte ifølge oplysninger fra Revaliderings- og Pensionsnævnet havde fået tilkendt mellemste førtidspension overvejende på grund af en ryglidelse.

Sagsfremstilling 3:

Sag nr. 3 og 4 - j.nr. 16066-92 og 16164-93

Sagerne drejede sig om mén- og erhvervsevnetabserstatning til en 55-årig specialarbejder.

Skadelidte havde gennem mange år anvendt vibrerende håndværktøj, hvorved han havde pådraget sig lidelsen hvide fingre.

Af en speciallægeerklæring fremgik bl.a., at begge hænder havde fortykket hud, og at fingrene var tykke. Skadelidte havde udtalt tilbøjelighed til at få anfald af hvide fingre ved udsættelse for kulde og fugt.

Systemblodtrykket var normalt. Distal blodtryksmåling af fingre viste normale systoliske blodtryk på venstre hånds fingre, men let nedsatte tryk på højre hånds 2., 3. og 5. finger (4. finger ikke målt). Under kuldeprovokation med blodtryksmåling af højre og venstre 3. og 4. finger påvistes Raynaudfænomen af de undersøgte fingre.

Skadelidte havde desuden i en årrække haft rygsmerter. Røntgenundersøgelse i maj 1991 havde vist øget rygkrumning som følge af Morbus Scheuermann, båndskiveforsnævring nederst i lænden samt slidgigt i lænden. Skadelidte havde endvidere begyndende slidgigt i højre knæ.

I maj 1992 fik skadelidte tilkendt forhøjet almindelig førtidspension efter § 14, stk. 3, nr. 1, i lov om social pension.

Arbejdsskadestyrelsen fastsatte méngraden til 15% i overensstemmelse med styrelsens lægers opfattelse og praksis i tilsvarende sager.

Arbejdsskadestyrelsen fastsatte endvidere, at følgerne af den anerkendte arbejdsskade i form af hvide fingre havde medført et erhvervsevnetab svarende til 25 %.

Ved afgørelsen heraf lagde Arbejdsskadestyrelsen vægt på, at skadelidte havde fået tilkendt forhøjet almindelig førtidspension, dels på grund af slidgigt i ryggen og begyndende slidgigt i knæet, og dels på grund af arbejdsskaden i form af hvide fingre.

I klagen var det bl.a. anført, at skadelidte var ude af stand til at udføre et erhvervsarbejde, idet han havde dårlig gribeevne og ikke kunne holde på værktøj m.v. Ved temperaturer under 20 grader opstod begyndende følelsesløshed i fingrene. Det var endvidere anført, at han havde problemer med at udføre daglige gøremål i hus og have.

Afgørelse:

Ankestyrelsen tiltrådte Arbejdsskadestyrelsens afgørelser, hvorefter méngraden var fastsat til 15% og erhvervsevnetabet til 25%.

Ved afgørelsen om méngraden lagde Ankestyrelsen vægt på de lægelige oplysninger, hvorefter der var forandringer af hænderne, og hvorefter skadelidte fik anfald ved udsættelse for kulde. Sammenholdt med Arbejdsskadestyrelsens vejledning om vibrationslidelser svarede ménfastsættelsen til "svære anfald".

Ved afgørelsen om erhvervsevnetab lagde Ankestyrelsen vægt på, at arbejdsskaden kun delvis var årsagen til skadelidtes arbejdsophør og overgang til forhøjet almindelig førtidspension efter § 14, stk. 3, nr. 1, i lov om social pension.